

HIỆN TƯỢNG “CHUYỂN TRƯỜNG” TRONG CÂU ĐỐ DÂN GIAN XỨ HUẾ NHÌN TỪ LÝ THUYẾT NGÔN NGỮ HỌC TRI NHẬN

Trương Thị Nhàn

Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế

Ngày nhận bài: 25/3/2019; ngày hoàn thành phản biện: 01/4/2019; ngày duyệt đăng: 02/10/2019

TÓM TẮT

“Chuyển trường” là hiện tượng thuộc từ vựng nhưng chỉ là sự thể hiện ra bên ngoài của một hình thức chuyển đổi khác: chuyển đổi ý niệm, có cơ sở từ cách tri nhận thế giới, cách ý niệm hóa thế giới của người bản ngữ. Tìm hiểu cơ sở tri nhận, cách ý niệm hóa thế giới qua các biểu hiện ngôn ngữ trong câu đố dân gian không chỉ giúp “giải mã” ý nghĩa vật đố của các lời đố mà còn cho phép phát hiện những nét đặc trưng về tư duy và văn hóa của dân tộc nói chung và của người Việt qua các vùng miền nói riêng.

Từ khóa: chuyển trường, tri nhận, ý niệm hóa, ẩn dụ ý niệm, câu đố dân gian.

**"SEMANTIC FIELD TRANSFER" IN FOLK RIDDLES OF HUE
FROM THE THEORIES OF COGNITIVE LINGUISTICS**

Trương Thị Nhan

Faculty of Literature and Linguistics, University of Sciences, Hue University

ABSTRACT

"Semantic field transfer" is a lexical phenomenon but it is only an outward expression of another form of transformation: the transition between conceptual domains, based on the way of perceiving the world and the way of conceptualizing the world by native speakers. By studying the cognitive basis and how to conceptualize the world in linguistic expressions in folk riddles, it is not only able to "decipher" the meaning of object riddles but also to perceive the characteristics of thinking and culture of the nation in general and Vietnamese people through regions in particular

Keywords: semantic field transfer, cognition, conceptualization, conceptual metaphor, folk riddle.

Trương Thị Nhan sinh ngày 12/02/1963 tại Quảng Trị. Bà tốt nghiệp Cử nhân Sư phạm Ngữ văn năm 1984 và tốt nghiệp Tiến sĩ Ngôn ngữ học năm 1995. Năm 2016, bà nhận học hàm Phó giáo sư Ngôn ngữ học. Từ 1984 đến 2010, bà là giảng viên Trường Cao đẳng sư phạm Thừa Thiên Huế và thỉnh giảng tại Trường Đại học Khoa học và Trường Đại học Sư phạm, Đại học Huế. Từ 2010 đến nay, bà là Giảng viên chuyên ngành Ngôn ngữ học tại Khoa Ngữ văn, Trường Đại học Khoa học, Đại học Huế.

Lĩnh vực nghiên cứu: Ngôn ngữ học.